

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési újjak, nyilvántartások és hirdetések.

Telefon szám 34.

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer; vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 8 kor.
Fél évre . . . . . 4 kor.
Negyed évre . . . . . 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számítatnak.

Nyilvántartási szám 50 fillér.

MURAKÖZ

Felolvasó szerkesztő:
ZRINYI KAROLY.

Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és lapnyilvántartó:
STRAUSZ SÁNDOR.

A muraközi plebániák betöltése.

Szomorú szívvel olvastam a febr. hó 13-án kezdődő pécsi esküdszéki tárgyalást, vagyis a Muraköz sajtóperét, s még jobban elszorult az ember szíve, ha elgondolja, mi képezte annak tárgyat. Ennek nem szabadna történnie, még gondolatban sem, még kevésbé valóságban. Hiszen minden embernek, de különösen oly egyéneknek, akire a nép vezetése van bízva, legyen az pap, jegyző, avagy tanító, vagy bárki más, erkölcsi kötelessége szeme előtt tartani úgy a nép érdekét, jólétét, valamint ama országnak, melynek kenyerét eszi, jövőjét is. — Erkölcsi kötelessége a népet vezetni, oktatni, megkedveltetni vele az állam nyelvét, valamint a hazafias érzelmét szívébe oltani, hogy idővel nemcsak érzelmileg, hanem nyelviileg is a magyar haza polgárává lehessen. Ez az erkölcsi kötelesség mindenkire aki bármily állásban Magyarország területén működik kötelező s ha ezt a kötelességet elveivel összeegyeztetni nem tudja, vonja le a következményt, legyen erkölcsi ereje helyett másnak átengedni, s ott keresni működési teret, ahol lelkiismerete nem áll azon dilemma előtt, hogy meggyőződése ellen legyen kénytelen cselekedni.

A »Muraköz« mult évi 28. számában »Muraköz hovátartózkodásága« címen cikk jelent meg, mely egy igen életrevaló eszmét vetett fel. Az eszme megvalósítása talán nem volna nehéz, mert ha Muraköz a pécsi püspökség joghatóság alá csatoltatnék, a pécsi püspökség az ő, Szlavonia területén levő plebániáit engedné át a zágrábi érseknek ellenértékül. S akkor Muraköz magyar papságot nyerne, mert a pécsi püspökség elég papsággal rendelkezik, mely a muraközi nép nyelvét beszéli, s a mellett magyarérezelmű is s mint ilyen a magyarosításnak lelkes apostola s a magyarság buzgó előmozdítója lenne.

Nem tudom, foglalkozott-e valaki ezen eszmével? Úgy vélem, nem lenne felesleges ezt a kérdést ily formába napirendre hozni, hogy idővel megerhessen!

Miután azonban ezen eszme keresztülviteléhez idő kell, hogy gyorsan segítsünk a bajon, volna még egy más s könnyebben keresztülvihető mód, mellyel részben segítve lenne a jelenlegi állapotot, s a mi a magyarosítást is igen-igen elősegítené. Ugyanis van elég muraközi születésű s ugyanilyen anyanyelvű, de más magyar egyházmegyékekben működő pap, akik szívesen meghoznák az áldozatot, s jelenlegi plebániájukat felszerelnék szülőföldjük valamelyik plebániájával. Ennek keresztülvitele egészen egyszerű lenne, ha a vezető férfiak, u. m. a főispán, országos képviselők stb. komolyan azon lennének, ha első sorban a »vallásalap« kegyurasága alá tartozó plebániák betöltésénél

más egyházmegyében működő muraközi születésű s magyar nevelésben részesült papokra gondoltának, s a kormánynak kinevezetésre ezeket terjesztenék elő. Természetes, hogy ez csakis az illető kinevezendő egyénnel egyetértéssel a zágrábi érsek hozzájárulásával valósítható meg. Azt hiszem azonban, hogy az érsek deklarálna a magas kormány óhaja előtt, s a békeség kedvéért nem zárkóznék el más egyházmegyebeli pap átvétele s annak a plebánián való megerősítése előtt. Víz-zont a kinevezendő pap püspökötől is elvárható, hogy tekintse a magas missziót, mely reá vár, elbocsátása elé akadályokat ne gördítsen.

S erre alkalom lenne épen most, amikor a katori, miksavári, felsőmihályfalvai, murasiklósi, alsódomborui plebániák üresekben vannak, amelyek mind vallásalapítványi plebániák, s így betöltésük a vallás s között. miniszter hatáskörébe tartozik.

Az így betöltött plebániák erős várai lennének a magyarságnak, s a magyarosítás hathatós tényezői. Az ezeken a plebániákon működő plebánosok gondoskodnának a fiatal generáció neveléséről, hogy ma-holnap méltó utódjaik legyenek hazafias érzés tekintetében is.

S ez a terv annál jobban valósítható meg, ha gróf Festetics Jenő és a kegyurasága alá tartozó plebániákra csak olyan papot nevezne ki, aki a magyar nyelvet szóban és írásban bírja, s akinek a magyarságról alapos bizonyítékokat szerez, s amellyel a nép nyelvét is beszéli.

Ily formán lehetséges benne mindenféle agitációkat elejét venni és megakadályozni azt, hogy idegen veleitások érvényesüljenek s hogy Muraközben a magyar érzés romjain a Horvátországhoz való tartozás büns tudata a nép szívén meggyökereztesse.

Okulhatnánk Amerikán, mely földön az összes nemzetiségek s vallások képviselve vannak, de azért minden vezető egyéneknek, így a papnak is az állam nyelvét nemcsak tudnia, de azon a nyelven az iskolában taníttatnia is kell. S ezt mindenki természetesen találja. Senkinek sem jut eszébe ezért a kormányt megvádolni. Senki sem beszél erőszakosságról. Boldogulása attól függ, ha ehhez alkalmazkodik. Miért ne lehetne nálunk, a Muraközben is így?

Nem tudom, ki hogy gondolkodik a cikkem keretében felvetett eszme fölött. Nézetem szerint azonban megfontolásra érdemes ez a megoldási mód. Kérem is a vezető férfiakat elsősorban a főispánt hogy ne zárkózzanak el előle. Most erősen meg vagyok győződve, ha ezt keresztülvisszük, a magyarosítás ügyén hatalmasat lendítünk. Hazafias papok beállítására nemcsak a muraközi népek, de hazánkban is áldást s békeséget hozna.

Muraközi.

A magyarság ünnepe.

Ritka szép ünnepély folyt le f. hó 4-én Csáktornyan, a városháza tanácstermében. Ez alkalommal dekorálták Polyák Mátyas csáktornyai áll. népiskolai igazgatót az arany-éremkereszttel s kézbesítették Mencsey Károly igazgatótanítónak a miniszter elismerő oklevelét, négy évtizednél hosszabb időre kiterjedő buzgó tanítói működésük legmagasabb elismeréséül.

Lapunk egyik multkori száma vezetőhelyen foglalkozott azokkal az érdemekkel, melyek révén Polyák Mátyas a legmagasabb helyről jött kitüntetésre részesült. Ugyanezeket a meleg sorokat szentelhetjük a csáktornyai állami iskola másik matadorjának, Mencsey Károlynak is, aki ugyancsak bokros érdemeket szerzett arra, hogy működése kitüntető elismerésben részesüljön.

Mert Mencsey Károly négy évtizedre visszanyúló itteni működése nagy nyomokat hagy hátra. Egész idealizmusát és lelkesedését vitte bele abba a harcba, mely a lefolyt negyven év folyamán a csáktornyai elemi iskolának hazafias szereplését epokálissá tette. Abba a munkába, mely Csáktornyát magyarrá tette, mely nemcsak a magyar szót, de a magyar érzést is a város falain belül otthonossá tette s mely munka a csáktornyai elemi iskolát a tisztelet, nagyrabecsülés glóriájával megkoszoruzva a megkülönböztetett elismerés piedesztáljára helyezi.

S Mencsey Károly ezzel a magasotus feladattal nem érte be. Neki tágabb működési kör kellett. Ambicionálta a járásköri szereplést is, ahol kifogyhatatlan energiájával nemcsak pedagógiai tartól szántolt, mint annak előke, hanem szociális feladatot is megoldott azzal, hogy a muraközi tanítóknak — gyermekeik nevelésének megkönnyítésére, a Tanítók Háza-féle alapítvánnyal — a hónak alá nyúlt.

Mencsey Károly tanítói működése pólusán régen túl van már, de azért az iskolát még nem hagyta el. Ott érvényesíti ma is tudását, lelkesedését, tapasztalatait a fejlődő nemzedék nevelése és tanítása körül. Ma is azzal a szeretettel tölti be hivatását, mint ifjú éveiben. S hogy ez a szeretet szeretet vált ki, meggyőződhetett a mai ünnepély alkalmával is, amikor végig tekintett az ünnepelők sokaságán s tulnyomó részben a maga neveltjeinek gárdáját láthatta azok soraiban, akik vele együtt Polyák Mátyas örömmünepének osztályosai lenni óhajtottak.

Adja az Ég, hogy ne ez legyen utolsó örömmünepünk. De szolgáljon ez forrásul, melyből boldogságot, meglegedettséget, büszke öntudatot merítsenek. Mert ahogy eredményes működésükkel a legmagasabb kitüntetés kiérdemelték, a közönség is csak kötelességet teljesítette, amikor a szép ünnepélyen tömeges megjelenésével az ünnepélynek éltető melegséget kölcsönzött.

Az ünnepély pont 10 órakor kezdődött. Az ünnepély fényét a vármegye főispánja, dr. Balás Béla, és Szirmai Miksa kir. tanfelügyelő s Hajós Ferenc dr. országgyűlési képviselő emelte. Megjelentek azonkívül a hatóságok, hitközségek, hivatalok, iskolák, nőegyesületek s. b. képviselőitében s a városi közönség köréből számosan.

Az ünnepélyt Zakál Henrik, az iskolai gondnokság elnöke, nyitotta meg, egyúttal üdvözölvén a vármegye főispánját.

A legelső szó Balás Béla dr. főispánt illette. Meghatva teljesítette feladatát. Nemcsak köteles-égszerűleg járt el, amikor a szép tisztelt végezte, de szeretettel tett eleget megbízásának. Melyen szánót beszédben mutatott rá, a tanító magasztos hivatására és kiemelte Polyák Mátyás sikeres működését, melynek alapján a kitüntetés megérdemelte.

Mután az érdemkeresztet Polyák Mátyás mellé kifizette volna, Szirmai Miksa kir. tanfelügyelő üdvözölte Mencey Károlyt s adta át neki meleg érzéstől áthatott, szívélyes szavak kíséretében a miniszter elismerő okiratát.

A gondnokság nevében, annak elnöke, Zakál Henrik foglalkozott a két kitüntetett tanító érdemeivel s köszöntötte őket igaz szeretettel a kitüntetés alkalmából.

Az elemi iskolai tanfőnök érzelmeit Thorday János igazgató-tanító tolmácsolta. A kollegiális s együttérzés hurjait pengette szeretettel áthatott beszédben, melyben a testület nevében örömeinek adott kifejezést, hogy a kollegákat ért kitüntetésből az iskolára is fény derül.

A tanítóképző intézet részéről Zrínyi Károly, a polgári iskolák részéről Pataky Kálmán üdvözölték a kitüntetett tanítókat, mit úgy Polyák Mátyás, mint Mencey Károly hálás szívvel, meghatóltan köszöntöttek meg. A nem hivatalos tisztelgések során a járási hatóság szolgabíró, a község előjárósága részéről Dénes Béla főjegyző, a nőegyesületek részéről özv. Bernyák Károly és Wollák Rezsőné, a plébánia részéről Rosmann Róbert h. p. p. és az izr. hitközség részéről Wollák Rezső, a járásbíró-ság, uradalom, adóhivatal, posta részéről Simon Lajos tábíró, Tomka György, Lukács Bernát, Muzikar Ferenc gratuláltak, kikhez Margitai József nyug. tanítóképző int. igazgató is csatlakozott, aki mint az ünnepeltéknek egykori kortársa, szeretettel tolmácsolta jókívánatait.

A megható ünnepélyt Zakál Henrik gondnoksági elnök fejezte be, köszönetet mondván úgy a főispánnak és kir. tanfelügyelőnek, mint a megjelent közönségnek s ismételve éltette a kitüntetett tanítókat, akiket a közönség szeretettel ünnepelt.

A pécsi per.

Hogy a pécsi per a magyarságra nézve oly fényes befejezést nyert, részben dr. Rózsóczy Elek magasszarnyalású védőbeszédének is köszönhető és azért helyén valónak találjuk, hogy azt egész szövegében, szószertint közöljük.

Tek. kir. Törvényszék! Igen tisztelt Esküdt Uraim! — Egy ügy fekszik Önök előtt, mely minden tekintetben eltér az esküdték előtt tárgyalni szokott ügyek sablonjától. Az esküdték elé vagy az emberi élet, vagy megsértése miatt folyamatba tett ügyek, vagy sajtóperek kerülnek. A mi ügyünk a sajtó-

perek közé tartozik ugyan, de ez egy olyan sajtópér, melyben életről s vagyonról is van szó. — Az élet: — Muraköz élete, a vagyon: Magyarország vagyonának egy része: Muraköz.

A bűnvádi perrendtartás azon intézkedése, hogy sajtóperekben mindig a kir. tábla székhelyén levő esküdtbíró-ság ítél, a jelen esetben reánk nézve hátrányos. Hátrányos azért, mert ott, hol az újság, melyben a cikk napvilágot látott, megjelenik, ismerik a viszonyokat; ott élnek, ismerik az emberek Muraköz belső életét, könnyen megértének tehát e pert is. Önök ellenben, igen t. Esküdt Uraim, Muraközről távol laknak, távol a nemzetiségtől, oly helyen és oly viszonyok közt ahol nincs nemzetiségi kérdés hol minden ember csak a magyar hazát szereti; Önök úgy vannak mint az egészséges ember, ki mas baját csak másról hallja, de maga nem érzi. Nem kelltem azonban, hogy Önök is bele fogják magukat élni a muraközi viszonyokba!

Tessék elképzelni, hogy az a határon, hol egyik oldalon a horvát, másik oldalon a szlovén veszedelem fenyegeti az országot, áll a bástyákon két ember, kiknek hivatása az emberi hivatások egyik leggyönyörűbbike, de egyúttal a legnehézebbike is: a népnevelés. A vádlottak vedik ott a bástyákat erősebben, mint egy hadsereg 1000 ágyúját. Ők nevelik az ifjúságot, ők öntik a tudatlan gyermek lelkébe a hazaszeretetet, ők tanítják meg írni-olvasni, küzdenek a magyarság érdekében s jogai mellett a nőstény oroszlan elszántságával. S amikor munkájuknak ma eredménye is van, egyszerre jön egy zagrábi pap, kinek segítenie kellene a gyönyörű munkában, — de aki ehelyett le akarja rontani az eddigi nehéz munka eredményeit, terjesztve a nagyszlovén eszméket az Isten szent égének hirdetésé, a vallásintenzívebb művelésének ürügye alatt, — ekkor egy ideig küzdenek, de amikor már más pap folytatói a harcot nem tudják, — felordítanak s beleharapnak a támadó nyakába, hogy beléje fojtsák a lelkét. — Ez az ordítás, a nőstény oroszlanok ez a harapása, ez a védekezés volt a vádlottak cikke! Ki akarták kürtölni a világba, hogy emberek talpra állt vezérvén a hazai segítséket!

Itt Muraközben fennáll az a sajnálatos állapot, hogy bár Muraköz politikailag Magyarországhoz tartozik, egyháziilag a zagrábi érsekség alá van rendelve. A horvátországi céljait írta ki, hogy Muraközt megszerzi Horvátországnak s erre a munkára kitűnő munkatársakat talált a papokban.

Tudjuk jól, hogy a papok voltak mindig azok, kik a kultúrát hasznosan művelték; a papoknak vannak ehhez meg leginkább az eszközeik, mert ők közvetítik az utat; ők az Isten szava, tehát ők hatnak legjobban a nép lelkére. A nép papjaiban bíz meg leginkább; azt tartja követendőnek, amit a papja mond.

A papságnak ezzel a hatalmával élt vissza a zagrábi érsekség, amikor előre elkészített terv szerint a papok segítségével, kiknek vezérévé Lajtmann Györgyöt tette, elkezdte akoamunkáját a Muraközben. A zagrábi érsekség kitűzött céljának keresztülvételére keresve sem találhatott volna alkalmasabb embert, mint Lajtmann Györgyöt, ki okosságával, kedves, simulékony, mondhatni ravasz modorával azon ügy alatt, hogy a kath. vallásos énekeket, imádságokat terjeszti — Horvátország kitárt karjaiba akarta hajtani Muraközt!

Egyelőre tekintsünk csak el a vád többi pontjától s szövegüktől le csak azt a fényt, amit a tanuk ill. előtűnk bebizonyítottak, hogy Lajtmann György illir nyelven tanította a gyerekeket az iskolában a vallásra, illir nyelven énekellet s prédikál a templomban. — Ez egymaga elegendő ahhoz, hogy hazafiainksága megállapíttassék, mert céltudatos, kitartó munkájával elérte volna azt, hogy megszűnt volna a nyelvi különbség a nagyhorvát és a muraközi horvátok között, mely nyelvi különbség most az egyetlen korlát, mely a mi muraközi horvátjaink polgártársainkat, a drávántúli horvátoktól elválasztja, s egygye otvádi volna Muraköz Horvátországgal.

Minden nemzet fiainál a legelsőbb összetartó kapocs — a nyelv. Mi ezt, mindennapi munkánkban elmerülve, észre sem vesszük; nem is gondolunk rá; csak akkor jut ez az eszünkbe, ha idegenben járunk, ha bántani halljuk a magyart, akkor mi magyarok, kik még soha sem láttuk egyást, nem tudjuk, ki kicsoda; micsoda, csak azt hallottuk, hogy mi gyereket beszélt, s mindjárt egyek leszünk, összefogunk s védjük magyar hazánkat!

(Folytatása köv.)

KÖLÖNFELÉK

— **Lapunk mai száma** az »Holt« című szepárdi művésztársulattal jelenik meg.

— **Kinevezés.** A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter kinevezte Buday Lajos lapozár által elemi iskolai tanítót a csáktornyai állami elemi iskolai tanítóképző-intézetbe a X. fizetési osztályba segédtanórárrá.

— **Iskolalátogatás.** Sipeki Balás Béla dr. főispán Szirmai Miksa kir. tanfelügyelő társaságában folyó hó 4-én a helybeli áll. tanítóképző-intézetbe meglátogatván, a növendékek gyakorlati kiképzését és az ezzel egybefüggő bírálati eljárását figyelte meg. Főispán nagy érdeklődéssel tanosított a növendékek kiképzési iránt s a változós alkalmával magas elismeréssel fejezte ki az intézet igazgatójának a tapasztaltak fölött.

— **A fűszolgabíró a hivatalban.** Szilvay József a járási fűszolgabírójá súlyosabb természetű betegsége miatt több hónapra keresztül szabadságon volt. Szombatornyiban keresett gyógyulást. Szilvay József fűszolgabíró azonban, mint örömmel értesülünk, a gondos orvosi kezelés következtében egészségét ismét viszonyra, munkáit következtében hivatalát a múlt hó végén ismét elfoglalta.

— **Március 15.** Már említettük, hogy a helybeli áll. tanítóképző-intézet ifjúsága h. hó 14-én este hazafias ünnepélyt rendez a Zrínyi-szálló nagytermében. Az ünnepély műsora a következő: Hymnus, előadás az ifjúság ének- és zenekara. — Március 15-ike, szavaltja Kolarics Ferenc 11. éves növ. — Petőfi szobra, melodráma; szavaltja Karbuczyk Emil 11. éves növendék zongorakísérettel mellett Lantos János negyedéves növendék. — Ünnepi beszéd, mondja Mik Károly 11. éves növendék. — Kurucz daltgyűjtemény; előadja zenekari, zongora és orgonakísérettel az ifjúság énekkara. — Robespierre, egyfelvételű történelmi színmű, előadják Samuely Ottóné és Dénes Mariska arhángyok szíves közreműködésével Lantos János, Marcegha Miklós, Gombás Géza, Karbuczyk Emil, Ország Kálmán, Aszaló Imre, Novoszel István, Gálos Gyula negyedéves növendékek. — Szózat, éneklé az ifjúság énekkara. Az ünnepély

kezdele 8 óra. Belépti díj a nagy költségekre való tekintettel személyenként 1 K, családjegy 3 K.

— **A Chevra Kadisa közgyűlése** f. hó 5-én tartotta meg az izr. hitközségi tanács-teremben. Ennek keretében ünnepelte meg a szent egyet Hirschmann Leó elnökségének 25 éves jubileumát Hirschmann Leó hervadhatalan érdemeit szerzett tevékenységével az egyet céljainak teljesítésében és fejlesztésében. Ezeket jegyzőkönyvileg megörökítették és Benedikt Béla atlének egy üdvözlő beszéd kíséretében átnyújtotta a nevére tett 1000 koronás alapítványlevelet melynek kamatait az ünnepelt saját belátása szerint fogja évenként szétjelosztani. Ezután Wollák Rezső hitközségi elnök lendületes beszédben méltatta érdemeit, végül Dr. Schwarz Mór győri főrabbi gyönyörű szavakkal üdvözölte és kért áldást további működésére.

A közgyűlést megelőzőleg ősi szokás szerint ünnepélyes istentisztelet volt a templomban. Ez egyszerűsint az elhunyt Schwarz Jakab csáktornyai rabbi emlékeztetének volt szentelve, miért is a templom fekete draperiával volt bevonva. Az emlékezéséről az elhunyt fia, Dr. Schwarz Mór győri főrabbi tartotta, ki könyveket fakasztó, párralán szép szónoklatával felejthetlenné tette az ünnepélyt. A megboldogultra való emlékezés imaszövegei egy szemésem hagytak szárazon.

Az istentiszteleten Katz Lipót főkantort a töle megszokott szép énekével, az énekkar segédletével működött.

— **Nyilvános köszönet.** A helybeli Muraközi Takarékpénztár r. t. igazgatósága a kórházalap javára 250, a szegényalap gyarapítására 60 s a tűzoltóegylet javára 80 K-t volt szíves folyósítani, mely adományokért hálás köszönetet mond Csáktornya város elöljárósága.

— **Helyreigazítás.** A kereskedő ifjak önk. egyesülete részére lapunk múlt számában közölt felülfizetők névsorából Csáktornyai Gözmalom (10 kor) Tóth István (5 korona) és Binder Karoly (2 korona) neve tévedésből kimaradt, a mit ez úton pótolunk.

— **Jótekonyság.** A Csáktornya-Vidéki Takarékpénztár r. t. igazgatósága Csáktornya nagyközség szegényei részére 50 koronát volt szíves adományozni. Fogadja a nevezett pénztárat tek. igazgatósága ezen nemes szívből fakadó adományáért a nagyközség elöljárósága részéről a legmelegebb köszönetet.

— **Adomány.** A Csáktornya-Vidéki Takarékpénztár r. t. igazgatósága a helybeli önk. tűzoltóegyesület segélyezésére 50 koronát szíveskedett adományozni. Amikor ezen nemeslelkű adomány átvételét a nyilvánosság terére hozzok, egyesületünk nevében fogadja a fennnevezett pénztárat hálás köszönetünket. A tűzoltóegyesület parancsnoksága.

— **Táncvizsga.** F. hó elsején délután tartotta meg Adorjanné Mayersberg Frida táncztanítónő délutáni tanfolyamának táncvizsgáját. A táncztanítónő elért eredményét, a szülők melegebbé Adorjanné pályája alatt már megszoktuk. A gyermekek bájos, sikkes mozdulatai, az eltanult jó modor, a precíz előadott táncok, sok növendék nemely hivatásos tánczost majdnem elérő ügyessége, mind Adorjanné szakavatoltságát, rátermettségét bizonyítják és úgy mint mindenütt úgy itt is biztosítják neki a teret.

— **Köszönetnyilvánítás.** A varazdi ma-

gyar állományai alkalmazottak a farsang végén tartott mulatságuk jövedelméből a polgári iskola szegénysorsu tanulóinak tankönyveire 10 koronát küldöttek. A szíves adományozóknak ez úton is meleg köszönetet mond a polg. iskola igazgatósága.

— **Allandó mozi.** A múlt hét attrakciója vasárnap az előzőből fia vol, egész estét betöltő remek 8 felvonásos dráma. Csütörtökön Vigjáték estét rendezett a moziutajdonos. Az első darab a Vájlunk el, a második A fogadás című vigjáték volt. Végül A tatárjárásból a bekvártelyozás című részlet hozták színpadra kacagató jeleneteivel. Az előadást télt ház nézte végig.

— **Köszönetnyilvánítás.** A muraközi Takarékpénztár a Zrinyi Önképzőkör alapító-jének gyarapítására szíves volt ismét 20 koronát küldeni. A kultúra érdekében hozott nemes áldozataért ez úton is hálás köszönetet fejezi ki a polgári iskola igazgatósága.

— **Iparosbál.** Febr. 23-án a drávavásárhelyi iparosok sikerült tancsélyt rendeztek. Ez alkalommal felülfizettek:

Bukovecz Ferenc, Ivancsics György 3-3 k. Preloznyák Antal, Márinovic Ferenc, Rántes Menyhért, Rhosóczi Elek, Kovacsics János ifj. 2-2 k. Meider Mór, Kukolics István Ládics Imre Miksa, Lövenzohn Miksa, Zsindarics György, Cserncsics Vince, Márton, György, Frájn Tamás, Lopárics György, Zsindarics István 1-1 k. Hrescs Imre, Lepar Ferenc id. Hrescs Imréné, Kripner Menyhért, Novák Ferenc, Kristofics Ráfdel 50-50 fill. Tekonya József 40 7., Bácsinger Ferenc 10 fillért. A felülfizetőknek ez uton mond hálás köszönetet a rendezőség.

— **Pályázati hirdetés.** A folyó évi július hó elsejétől 22-ig terjedő időben több állami tanító és tanítóképző intézetben a korábbi évekhöz hasonlóan, három hétre terjedő tanítói és tanítónői továbbképző tanfolyamok fognak tartatni; még pedig tanítók számára az aradi, bajai, budapesti iglói, kiskunfélegyházi, kolozsvári losonci, máramaroszigeti és temesvári áll. tanítóképző intézetekben; tanítónők részére pedig: az eperjesi, sepsiszentgyörgyi és szabadski állami elemi iskolai tanítóképző intézetekben. Működő tanfolyamra 50-50 hallgató vételti fel, akik közül tanfolyamonként 30-30 hallgató állami költségen kap az intézet internátusában szállást és étkezést és ezen felül 15-16 korona utazási költségen is részesül. A saját költségekre jelentkező hallgatók ingyen szállást és mérsékelt áron étkezést is kapnak az illető képző intézetben. A fent felsorolt tanfolyamok bármennyikére való felvételért folyamodhatnak az ország bármely részében lakó és bármilyen jellegű elemi népiskolánál működő okleveles tanítók és tanítónők. A felvétel iránti bélyegtelen kérvények annál az illetékes királyi tanfelügyelőnél nyújtandók be, akinek tankerületében a folyamodók működik. A pályázat határideje 1914. évi március hó 30. A felvételt kifejezetten a fentebb felsorolt tanfolyamok közül valamelyikre kell kérni, mivel alternatív vagy »bármely tanfolyamra« szülő jelentkezések teljesen figyelmen kívül fognak hagyatni.

— **Hirtelen halál.** Micsics Antal loalkusz és kereskedő, 52 éves perlaki lakos március 1-én, amint lovát a bemutatás végett a vevő elé kivezette, hirtelen összeesett és szörnyet halt. Halálát szívservéthűdés okozta. A halottat márc. 2-án délután 2 órakor nagy részvétel telmették el. Fialat özvegye siratja.

— **Öngyilkosság.** Wüntscher Ferenc, gráci születésű, 47 éves kocsis e hó 2-án a reggeli órákban a Hajos-féle vendéglő istállójában felakasztotta magát. A hullá a fél tíz órákor megejtett hullaszemle alkalmával még meleg volt. Wüntscher Ferenc az öngyilkosságot állítólag azért követte el, mert a gazdájától rábízott 140 K készpénzről elszámolni nem tudott.

— **Beomlott ház.** A Rákóczi-utcai Haszfele ház már régen gondot okozott a városi hatóságnak. Rozoga voltánál fogva már nem egyszer kifogásolták, mert attól lehetett tartani, hogy összedül. Tulajdonosa azonban gyorsösen ragaszkodott hozzá. Dédelgette, becézgette, mint legrágább kincset. Mert tényleg drága kincse volt a kis házikó az özvegynek, mit boldogult ura ráhagyott. De a kis házikó mégis csak beadta a derekát. A napokban a hó elolvadása után egyik »tűzfala« bedült. Alighanem a felszivárgó talajviz idézte elő a veszedelmet, mely a gyöngye fundamentumot s a vályogfalakat az enyészlet útjára átségitette. Mert a fal bedülésén már nem lehetett segíteni. Le kellett bontani a házat. S ezzel a Rákóczi-utca egyik tipikus épülete tűnt el a föld színéről.

— **Vásártartási engedély.** A kereskedelmiügyi m. kir. minster 1914 évi 12.195. szám alatt kelt rendeletével megengedte, hogy a Zalavármegye területéhez tartozó Drávavásárhely községben az 1914. évi december 13. ára eső országos kirakó- és állatvásár ez évben kivételesen december 14-én tartassék meg.

— **Butorcsarnok-öszvetkezet.** Budapest, VIII. öllői-ut 18. és VIII. József-körút 28. Magyar iparművészek eregeti tervai alapján készült, modern butorok és teljes lakberendezések. — Az ország legrégibb és legnagyobb lakásberendező szövetkeze, fennáll a budapesti asztalos ipartestület védnöksége alatt két évtizede. Állandó kiállítása 120 mintaszobával a főváros elsőrangú látványossága. Csarnoka nyitva reggel 8 órától esti 8 óráig.

— **Sztrájk.** Ilyen is akad Csáktornyan. Megteremtette a fűrésztételep, illetőleg ennek 15 kömives munkása, kik a nap számmal megelégedve nem voltak s hétfőn reggel sztrájkba léptek az ügy a szolgabirosnág elé került, ahol a sztrájknak véget vetettek. Flora Karoly palter és a kömüvesek közt megegyezés jött létre s a kömüvesek délután 2 órákor ismét munkába állottak. A megállapodás szerint a fűrésztételep napi 20-80 fillér bérjavításban részesítette a kömüveseket, kinek-kinek érdeme szerint.

— **A Zoltán féle csukamajaja** azért örvendő olj nagy elterjedésnek, mert tápereje igen nagy s a gyermekek valamint felnőttek szívesen veszik be. Páratlan gyermekbetegségek megelőzésére, mert a gyermekek erejét és ellenálló képességét növeli. Úvege 2 korona Zoltán B. gyógyszerárban Budapesten és a gyógyszerárakban.

— **Nem sikerült kassza-betörés.** Perlakon, a múlt hó 25—28-ka közti egyik éjjelen Perlak nagyközség házában, a jegyzői irodában kasszabetörők jártak. A kassza zárja azonban erősebb lévén, mint a kizáráshoz eszközül használt tolvajkulcs, s így erőlködés közben a tolvajkulcs is beletörtött a zárba, a tolvajlás nem sikerült. A betörési kísérletet csak 28-án reggel fedezte fel Belics Flórián községi pénztáros, amikor a kasszát kinyitni akarta. Az előhívott málakatos azután a tolvajkulcs darabját a zárból kivette. Különös, hogy a községhez ajtó mondott időben zárva voltak, a kulcs rendes helyén találtatott. A csendőrség a nyomozást megkezdte, de később abban hagyta. A perla-
biak előtt rejtély, hogy ki lehetett a betörő?

— Az ünnepély pont 10 órakor kezdődött. Az ünnepély fényét a vármegye főispánja, dr. Balás Béla, és Szirmai Miksa kir. tanfelügyelő s Hajós Ferenc dr. országgyűlési képviselő emelte. Megjelentek azonkívül a hatóságok, hitközségek, hivatalok, iskolák, nőegyesületek stb. képviselőiben s a városi közönség körülbelül százasan.

Az ünnepélyt Zakál Henrik, az iskolai gondnokság elnöke, nyitotta meg, egyúttal üdvözölve a vármegye főispánját.

A legelső szó Balás Béla dr. főispánt illette. Meghatva teljesítette feladatát. Nemcsak kötelességszerűleg járt el, amikor a szép beszéd végezte, de szeretettel tett céget megbízatásának. Mélyen szántó beszédében mutatól rá, a tanító magasztos hivatására és kiemelte Polyák Mátvás sikeres működését, melynek alapján a kitüntetés megérdemelte.

Mután az érdemkeresztet Polyák Mátvás mellé kiütötte volna, Szirmai Miksa kir. tanfelügyelő üdvözölte Mencey Károlyt s adta át neki meleg érzéstől áthatott, szívvelyes szavak kíséretében a miniszter elismerő okiratát.

A gondnokság nevében, annak elnöke, Zakál Henrik foglalkozott a két kitüntetett tanító érdemeivel s köszöntötte őket igaz szeretettel a kitüntetés alkalmából.

Az elemi iskolai tanfelügyelő érzelmeit Thorday János igazgató-tanító tolmácsolta. A kollegiális s együttérzés hurjait pengette szeretettel áthatott beszédében, melyben a testület nevében örömeinek adott kifejezést, hogy a kollegákért kitüntetésből az iskolára is fény derül.

A tanítóképző intézet részéről Zrínyi Károly, a polgári iskolák részéről Patáky Kálmán üdvözölték a kitüntetett tanítókat, mit úgy Polyák Mátvás, mint Mencey Károly hálás szívvel, meghatottan köszöntek meg. A nem hivatalos tisztelgések során a járási hatóság szolgabíró, a község előjárósága részéről Dénes Béla főjegyző, a nőegyesületek részéről özv. Bernyák Károlyné és Wollák Rezsőné, a plébánia részéről Rossmann Róbert h. p. p. b. az izr. hitközség részéről Wollák Rezső, a járásbíró, uradalom, adóhivatal, posta részéről Simon Lajos táblabíró, Tomka György, Lukács Bernát, Muzikár Ferenc gratuláltak, kikhez Margitai József nyug. tanítóképző int. igazgató is csatlakozott, aki mint az ünnepeltéknek egykori kortársa, szeretettel tolmácsolta jókívánatait.

A megható ünnepélyt Zakál Henrik gondnoksági elnök fejezte be, köszönetet mondván úgy a főispánnak és kir. tanfelügyelőnek, mint a megjelent közönségnek s ismételve éltette a kitüntetett tanítókat, akiket a közönség szeretettel ünnepelt.

A pécsi per.

Hogy a pécsi per a magyarságra nézve oly fényes befejezést nyert, részben dr. Roszfszky Elek magasszarnyalású védőbeszédének is köszönhető és azért helyén valónak találjuk, hogy azt egész szövegében, szószertint közzőljük.

Tek. kir. Törvényszék! Igen tisztelt Esküdt Uraim! — Egy ügy fekszik Önök előtt, mely minden tekintetben eltér az esküdték előtt tárgyalni szokott ügyek sablonjától. Az esküdték elé vagy az emberi élet, vagy megsértése miatt folyamatba tett ügyek, vagy sajtóperek kerülnek. A mi ügyünk a sajtó-

perek közé tartozik ugyan, de ez egy olyan sajtópér, melyben élelről s vagyonról is van szó. — Az élet: — Muraköz élete, a vagyon: Magyarország vagyonának egy része: Muraköz.

A bünvádi perrendtartás azon intézkedése, hogy sajtóperekben mindig a kir. tábla székhelyén levő esküdtbírótság ítél, a jelen esetben reánk nevezze hatrányos. Hatrányos azért, mert ott, hol az újság, melyben a cikk napvilágot látott, megjelenik, ismerik a viszonyokat; ott élnek, ismerik az emberek Muraköz belső életét, könnyen megértének tehát e pert is. Önök ellenben, igen t. Esküdt Uraim, Muraközről távol laknak, távol a nemzetiségektől, oly helyen és oly viszonyok közt ahol nincs nemzetiégi kérdés hol minden ember csak a magyar hazát szereti; Önök úgy vannak mint az egészséges ember, ki mas baját csak másról hallja, de maga nem éri. Nem kelltem azonban, hogy Önök is bele fogják magukat élni a muraközi viszonyokba!

Tessék elképzelni, hogy ott a határon, hol egyik oldalon a horvát, másik oldalon a szlovén veszedelem fenyegeti az országot, áll a bástyákon két ember, kiknek hivatása az emberi hivatások egyik leggyönyörűbbike, de egyúttal a legnehezebbike is: a népnevelés. A vádlottak vedik ott a bástyákat erősebben, mint egy hadsereg 1000 ágyúval. Ők nevelik az ifjúságot, ők öntik a tudatlan gyermek lelkébe a hazaszeretetet, ők tanítják meg írni-olvasni, küzdenek a magyarság érdekében s jogai mellett a nőstény oroszlan elszántságával. S amikor munkájuknak ma eredménye is van, egyszerre jön egy zágrábi pap, kinek segítenie kellene a gyönyörű munkában. — De aki ehelyett le akarja rontani az eddigi nehéz munka eredményeit, terjesztve a nagyuszív- eszméket az Isten szent igéinek hirdetésé, a vallás intenzívebb művelésének ürügye alatt, — ekkor egy ideig küzdenek, de amikor már más per folytatni a harcot nem tudják, — felordítanak s beleharapnak a támadó nyakába, hogy beléje fojtsák a lelkét. — Ez az ordítás, a nőstény oroszlanok ez a harapása, ez a védekezés volt a vádlottak cikke! Ki akarták kürtölni a világra, hogy emberek talpra! áll vezélvben a harca; segítsétek!

Itt Muraközben fennáll az a sajnálatos állapot, hogy bár Muraköz politikailag Magyarországhoz tartozik, egyháziilag a zágrábi érsekség alá van rendelve. A horvátországi céljait írte ki, hogy Muraközöt megszerzi Horvátországnak s erre a munkára kitűnő munkatársakat talált a papokban.

Tudjuk jól, hogy a papok voltak mindig azok, kik a kultúrát hasznosan művelték; a papoknak vannak ehhez meg leginkább az eszközeik, mert ők közvetítik az utat; ők az Isten szava, tehát ők hatnak legjobban a nép lelkére. A nép papjaiban bíz meg leginkább; azt tartja követendőnek, amit a papja mond.

A papságnak ezzel a hatalmával élt vissza a zágrábi érsekség, amikor előre elkészített terv szerint a papok segítségével, kiknek vezérévé Lajtmann Györgyöt tette, elkezdte aknamunkáját a Muraközben. A zágrábi érsekség kitűzött céljának keresztülvitelére keresve sem találhatott volna alkalmasabb embert, mint Lajtmann Györgyöt, ki okosságával, kedves, simulékony, mondhatni ravasz modorával azon ürügy alatt, hogy a kath. vallásos énekeket, imádságokat terjeszti — Horvátország kitárt karjaiba akarta hajtani Muraközöt!

Egyelőre tekintünk csak el a vád többi pontjától s szögezzük le csak azt a lényt, amit a tanuk itl előtűnk bebizonyítottak, hogy Lajtmann György illir nyelven tanítja a gyerekeket az iskolában a vallásra, illir nyelven énekellet s prédikál a templomban. — Ez egymaga elegendő ahhoz, hogy hazafiassága megállapíttassék, mert céltudatos, kitartó munkájával elérte volna azt, hogy megszünt volna a nyelvi különbség a nagyhorvát és a muraközi horvátok között, mely nyelvi különbség most az egyetlen korlát, mely a mi muraközi horvátjaink polgártársainkat, a dráván túli horvátoktól elválasztja, s egygő olvadna Muraköz Horvátországgal.

Minden nemzet fiatal a legerősebb összetartó kapocs — a nyelv. Mi ezt, mindennapi munkánkba elmerülve, észre sem vesszük; nem is gondolunk rá; csak akkor jut ez az eszünkbe, ha idegenben járunk, ha bántani halljuk a magyart, akkor mi magyarok, kik még soha sem láttuk egymást, nem tudjuk, ki kicsoda; micsoda, csak azt hallottuk, hogy mi gyaról beszélt, s mindjárt egyik beszűnk, összefogunk s védjük magyar hazánkat!

(Folytatása köv.)

KÜLÖNFÉLÉK

— **Lapunk mai száma** az „Othon” című szepárdiai művelőkkel jelenik meg.

— **Kinevezés.** A m. kir. vallás- és közoktatásiügyi miniszter kinevezte Buday Lajos tapolcazi állami elemi iskolai tanítót a csáktornyai állami elemi iskolai tanítóképző-intézetbe a X. fizetési osztályba segédtanórárrá.

— **Iskolatölgatas.** Speki Balás Béla dr. főispán Szirmai Miksa kir. tanfelügyelő társaságában folyó hó 4-én a helybeli áll. tanítóképző-intézetl megátogatván, a növendékek gyakorlati kiképzését és ezzel egybefüggő bírálati eljárását figy. lte meg. Főispán nagy érdeklődést tanúsított a növendékek kiképzéséről s javozás alkalmával magas elismeréssel fejezte ki az intézet igazgatójának a tapasztaltak fölött.

— **A fűszolgabíró a hivatalban.** Szalmay József a járás fűszolgabírája súlyosabb természetű betegsége miatt több hónapra keresztül szabadságon volt. Szonatorumban keresett gyógyulást. Szalmay József fűszolgabíró azonban, mint örömmel értesültünk, a gondos orvosi kezelés következtében egészségét ismét viszonyrta, minek következtében hivatalát a múlt hó végén ismét elfoglalta.

— **Március 15.** Már említtettük, hogy a helybeli áll. tanítóképző-intézet ifjúsága t. hó 14-én este hazafias ünnepélyt rendez a Zrínyi-szálló nagytermében. Az ünnepély műsora a következő: Hmnus, előadja az ifjúság ének- és zenekara. — Március 15. ike, szavalja Kolarics Ferenc II. éves növ. — Petőfi szobra, melodráma; szavalja Karbuczky Emil IV. éves növendék zongorakísérettel mellett Lantos János negyedéves növendék. — Ünnepi beszéd, mondja Mik Károly III. éves növendék. — Kurucz daltegyveleg; előadja zenekari, zongora és orgonakísérettel az ifjúság énekkara. — Robespierre, egyfelvonalos történeti színjáték, előadják Samuely Ottóné és Dénes Mariska urhölgyek szíves közreműködésével Lantos János, Marcegla Miklós, Gombás Géza, Karbuczky Emil, Ország Kálmán, Aszaló Imre, Novoszel István, Gálos Gyula negyedéves növendékek. — Szózat, éneklé az ifjúság énekkara. Az ünnepély

kezde 8 óra. Belépti díj a nagy költségekre való tekintettel személyenként 1 K, család-jegy 3 K.

— **A Chevra Kadisa közgyűlése** 1. hó 5-én tartotta meg az izr. hitközségi tanács-teremben. Ennek keretében ünnepelte meg a szent egyet Hirschmann Leó elnökségének 25 éves jubileumát Hirschmann Leó hervadtatlan érdemeit szerzett tevékenységével az egyet céljainak teljesítésében és fejlesztésében. Ezeket jegyzőkönyvileg megörökítették és Benedikt Béla aelnök egy üdvözlő beszéd kíséretében átnyújtotta a nevére tett 1000 koronás alapítványlevelet melynek kamatait az ünnepelt saját belátása szerint fogja évenként szétjelosztani. Ezután Wollák Rezső hitközségi elnök lendületes beszédben méltatta érdemeit, végül Dr. Schwarz Mór győri főrabbi gyönyörű szavakkal üdvözölte és kért áldást további működésére.

A közgyűlést megelőzőleg ősi szokás szerint ünnepélyes istentisztelet volt a templomban. Ez egyszerűen az elhunyt Schwarz Jakab csáktornyai rabbi emlékezetének volt szentelve, miért is a templom fekete draperiával volt bevonva. Az emlékhészédet az elhunyt fia, Dr. Schwarz Mór győri főrabbi tartotta, ki könyvekkel fakasztó, páratlan szép szóoklatával fejlethetlenné tette az ünnepélyt. A megboldogultra való emlékezés ismerű szavai egy szemésem hagytak szárazon.

Az istentiszteleten Katz Lipót főkantort a töle megszokott szép énekével, az énekkar segédletével működött.

— **Nyilvános köszönet.** A helybeli Muraközi Takarékpénztár r. t. igazgatósága a kórházalap javára 250, a szegényalap gyarapítására 60 s a tűzoltóegylet javára 80 K-t volt szíves folyósítani, mely adományokért hálás köszönetet mond Csáktornya város előjárósága.

— **Helyreigazítás.** A kereskedő ifjak önk. egyesülete részére lapunk múlt számában közölt felülírtok névsorából Csáktornyai Gözmalom (10 kor) Tóth István (5 korona) és Binder Karoly (2 korona) neve tévedésből kimaradt, a mit ez úton pótolunk.

— **Jótekonyság.** A Csáktornya-Vidéki Takarékpénztár r. t. igazgatósága Csáktornya nagyközség szegényei részére 50 koronát volt szíves adományozni. Fogadja a nevezett pénztárat tek. igazgatósága ezen nemes szívből fakadó adományáért a nagyközség előjárósága részéről a legmelegebb köszönetet.

— **Adomány.** A Csáktornya-Vidéki Takarékpénztár r. t. igazgatósága a helybeli önk. tűzoltóegyletűt segélyezésére 50 koronát szíveskedett adományozni. Amikor ezen nemeslelkű adomány átvételét a nyilvánosság terére hozzuk, egyesületünk nevében fogadja a fentnevezett pénztárat hálás köszönetünket. A tűzoltóegyletűt parancsnoksága.

— **Táncvizsga.** F. hó elsején délután tartotta meg Adorjanné Mayersberg Frida táncztanítónő délutáni tanfolyamának táncvizsgáját. A táncztanítónő elért eredményét, a szülők meglegedeltségét Adorjanné pályája alatt már megszoktuk. A gyermekek bájos, sikkes mozdulatai, az eltanult jó modor, a precíz előadott tánczok, sok növendék némi hivatásos tánczost majdnem elérő ügyessége, mind Adorjanné szakavatoltságát, rátermettségét bizonyítják és úgy mint mindenütt úgy itt is biztosítják neki a teret.

— **Köszönetnyilvánítás.** A varazdi ma-

gyar államnvasuti alkalmazottak a farsang végén tartott mulatságuk jövedelméből a polgári iskola szegénysorsu tanulóinak tankönyveire 10 koronát küldöttek. A szíves adományozóknak ez úton is meleg köszönetet mond a polg. iskola igazgatósága.

— **Allandó mozi.** A múlt hét attrakciója vasárnap Az elüldözött fiu vol, egész estét betöltő remek 8 felvonásos dráma. Csütörtökön Vigjáték estét rendezett a mozi-tulajdonos. Az első darab a Vájuunk el, a második A fogadás című vigjáték volt. Végül A tatárjárásból a bekvártelyozás című részletet hozták színre kacagtaló jeleneteivel. Az előadást télt ház nézte végig.

— **Köszönetnyilvánítás.** A muraközi Takarékpénztár a Zrinyi Önképzőkör alapítókéjének gyarapítására szíves volt ismét 20 koronát küldeni. A kultura érdekében hozott nemes áldozataért ez úton is hálás köszönetet fejezi ki a polgári iskola igazgatósága.

— **Iparosbál.** Febr. 23-án a drávavásárhelyi iparosok sikerült táncestélyt rendeztek. Ez alkalommal felülírtok:

Bukovecz Ferencz, Ivancsics György 3-3 k. Prelozsyak Antal, Márinovicz Ferencz, Rántes Menyhért, Rhosóczi Elek, Kovacsics János ifj. 2-2 k. Meider Mór, Kukolics István Ládcs Imre, Miksavár, Lövenzohn Miksa, Zsundarics Györgyné, Cserncsics Vince, Márton, György, Frájn Tamás, Lopárics György, Lépar Ferencz idb. Hrescs Imrén, Kripner Menyhért, Novák Ferencz, Kristofics Rafdel 50-50 fill. Trkonya József 40 7., Bácsinger Ferencz 10 fillért. A felülírtoknek ez uton mond hálás köszönetet a rendezőség.

— **Pályázati hirdetés.** A folyó évi július hó elsejétől 22-ig terjedő időben több állami tanító és tanítóképző intézetben a korábbi évekhöz hasonlóan, három hétre terjedő tanítói és tanítónői továbbképző tanfolyamok fognak tartatni; még pedig tanítók számára az aradi, bajai, budapesti iglói, kiskunfélegyházai, kolozsvári losonci, máramaroszigeti és temesvári áll. tanítóképző intézetekben; tanítónők részére pedig: az erperjesi, szepsizselygyörgyi és szabadkai állami elemi iskolai tanítóképző intézetekben. Mendeigy tanfolyamra 50-50 halgató vételik fel, akik közül tanfolyamonként 30-30 halgató állami költségén kap az intézet internátusában szállást és étkezést és ezen felül 15-16 korona utazási költségben is részesül. A saját költségükre jelentkező hallgatók ingyen szállást és mérsékelt áron étkezést is kapnak az illető képző intézetben. A fent felsorolt tanfolyamok bármennyikére való felvételért folyamodhatnak az ország bármely részében lakó és bármilyen jellegű elemi népiskolánál működő okleveles tanítók és tanítónők. A felvétel iránti bélyegtelen kérvények annál az illetékes királyi tanfelügyelőnél nyújtandók be, akinek tankerületében a folyamodó működik. A pályázat határideje 1914. évi március hó 20. A felvétel kifejezettem a fentebb felsorolt tanfolyamok közül valamelyikre kel kérn, mivel alternatív vagy »bármely tanfolyamra« szülő jelentkezések teljesen figyelmen kívül fognak hagyatni.

— **Hirtelen halál.** Misisics Antal lóalkusz és kereskedő, 52 éves perlaki lakos március 1-én, amint lovát a bemutatás végett a vevő elé kivezette, hirtelen összeesett és szörnyet halt. Halálát szívizühűdés okozta. A halottat márc. 2-án délután 2 órakor nagy részvételű temették el. Fialat özvegye siratja.

— **Öngyilkosság.** Wüntscher Ferenc, gráci születésű, 47 éves kocsis e hó 2-án a reggeli órákban a Hajos-féle vendéglő istállójában felakasztotta magát. A hulla a fél tíz óraker megejtett hullaszemle alkalmával még meleg volt. Wüntscher Ferenc az öngyilkosságot állítólag azért követte el, mert a gazdájától rábízott 140 K készpénzről elszámolni nem tudott.

— **Beomlott ház.** A Rákóczi-utcai Haszféle ház már régen gondot okozott a városi hatóságoknak. Rozoga voltánál fogva már nem egyszer kifogásolták, mert attól lehetett tartani, hogy összedül. Tulajdonosa azonban gőrcsösen ragaszkodott hozzá. Dédelgette, becézgette, mint legrágább kincset. Mert tényleg drága kincse volt a kis házikó az özvegynek, mit boldogult ura ráhagyott. De a kis házikó mégis csak beada a derekát. A napokban a hó elolvadás után egyik »tűzfala« bedült. Alighanem a felszivárgó talajviz idezte elő a veszedelmet, mely a gyöngye fundamentumot s a vályogfalakat az enyészlet útjára átsegítette. Mert a fal bedülésén már nem lehetett segíteni. Le kellett bontani a házat. S ezzel a Rákóczi-utca egyik tipikus épülete tűnt el a föld színéről.

— **Vásártartási engedély.** A kereskedelemügyi m. kir. minster 1914 évi 12.195. szám alatt kelt rendeletével megengedte, hogy a Zalavármegye területéhez tartozó Drávavásárhely községben az 1914. évi december 13 ára eső országos kirakó- és állatvásár ez évben kivételesen december 14-én tartassék meg.

— **Butorcsarnok-szövetkezet. Budapest, VIII. üllői-út 18. és VIII. József-körút 28.** Magyar iparművészek eregeti tervei alapján készült, modern butork és teljes lakberendezék. — Az ország legrégibb és legnagyobb lakásberendező szövetkeze, fennáll a budapesti asztalos ipartestület védnöksége alatt két évtizede. Állandó kiállítás a 120 mintaszobával a főváros elsőrangú látványossága. Csarnoka nyitva reggel 8 órától esti 8 óráig.

— **Sztrájk.** Ilyen is akad Csáktornyan. Megteremtette a fűrésztélepet, illetőleg ennek 15 kömvetes munkása, kik a napszámmal meglegedve nem voltak s hétfőn reggel sztrájkba léptek az ügy a szolgabirotság elé került, ahol » sztrájknak véget vetettek. Flora Károly pallér és a kömüvesek közt megegyezés jött létre s a kömüvesek délután 2 óraker ismét munkába állottak. A megalapodás szerint a fűrésztélepe napi 20-80 fillér bérjavításban részesítette a kömüveseket, kinek-kinek érdeme szerint.

— **A Zoltán féle csukamajaj** azért örvendő ojj nagy elterjedésnek m-rt terepeje igen nagy s a gyermekek valamint felnöttek szívesen veszik be. Páratlan gyermekbetegségek megelőzésére, mert a gyermekek erejét és ellenálló képességét növeli. Úvege 2 korona Zoltán B. gyógyszertárban Budapestben és a gyógyszertárakban.

— **Nem sikerült kassza-betörés.** Perlakon, a múlt hó 25—28-ka közti egyik éjjelen Perlak nagyközség házánál, a jegyzői irodában kasszabetörők jártak. A kassza zárja azonban erősebb lévén, mint a kizáráshoz eszközül használt tolvajkulcs, s így erőlködés közben a tolvajkulcs is beletörtött a zárba, a tolvajjas nem sikerült. A betörési kísérletet csak 28-án reggel fedezte fel Becsics Flórián községi pénztáros, amikor a kasszát kinyitni akarta. Az előhívott málakat azután a tolvajkulcs darabját a zárból kivette. Különös, hogy a községhez ajtóit mondott időben zárva voltak, a kulcs rendes helyén találtatott. A csendőrség a nyomozást megkezdette, de később abbanhagyta. A perla-
biak előtt rejtély, hogy ki lehetett a betörő?

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika u Csáktornya

Izdateljstvo: knjižara Strausz Sandora kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučijlivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedankrat i to: svaku nedelju.

Preplatna cčna je:
Na celo leto . . . . . 8 kor.
Na pol leta . . . . . 4 kor.
Na četvert leta . . . . . 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fill

Obznane se poleg pogodbe i fu računaju.

Odgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Saradnik:
PATAKI VIKTOR.

Izdatelj i vlastnik
STRAUSZ SANDOR.

Težački kontraktušī.

Ali se je već sad moći spominati od žetve? Sad, kad je još zemlja zmržjena, snegom pokrta, da je sčeva još tak mala, da se niti iz zemlje vun ne vidi? Gde je još žetva i kad se budu kontraktušī za žetvu delati?

Kontrakti se su ovim vremenu delajo. Spameten težak, koj na svoj hasen gleda, vezda već mora se potrsiti, da na leto, tojest vu žetvu dosta dela ima i dobi. Odjedne strani zato se vezda delajo kontrakti, jerbo vezda tak gazda, kak i težak čas ima, od druge strani pak zato, da svaki težak bez brige more žetvu čekati, jerbo zna, da s kontrakta nišči ga ne bude vun sbrisati i da na leto imei bude mesto, gde si bude na celo zimu kruh zaslužiti. Kak ponovinaš čitamo, po čelim orsagu već vezda se trsijo težaki, da s jednim ili drugim kontrakt napravijo, da se osigurati morejo. Tak mo raju anda i naši megjimurski težaki za vremena se pobrniti, da na leto bez dela neostanejo.

Koji sad podpisejo kontrakta, nebedeju na zimu bez kruha ostali, jerbo od potlam, kak su za ov barat zakona napravili, težak clovek je nigdar ni kvaren ostal, jerbo ov zakon ga brani i nedopusča, da se težak clovek prevari. Bilo je vreme, da su takvi nevalanci hoditi po orsagu, koji su ljudstvo nagovarjali, da naj nepodpisejo kontrakta pred Petrovom. Kaj se anda pripetilo s onimi, koji su ove potepuhe poslušnili? To se pripetilo, da takvi poljedelavci iiliti, kak

prinas zovejo, rėsari, bez dela su ostali, jerbo gospodari koji za žetvu na stotine težakov nucasu, nē su mogli do zadoje vure čekati i da jim silje neostane vuni na vedrini, za vremena su se pobrnili i sdeleka s tudje težake su si pogodili, domaci pak su tak ostali, jerbo nē su štili zavremena se pogoditi.

Kad su anda težaki previdli, da to na tak dobro, onda je već prekesno jim bilo, nē su već onda mogli delo dobiti, jerbo svaki gospodar je već imet svoje težake. Koji pak su nesrečne ljudi nato napeljali, oni su tak zniknuli, kak kafra. Tak su se pospravili, da tora, niti glasa jim je nē bilo.

Koji su se za onu vreme tak žežgali, oni više nebedeju takvo bedastoću napravili, oni su već se zvezbali vu ovim poslu. Vnogo su bili oni kvarni, koji su na putare posušali i nē su štili zavremena kontrakti podpisati. Na zimu su bez kruha ostali, po moć pak su nē dobili od nikud.

To nikaj ne škodi težaku, ako već vezda kontrakta podpise, kad još nezna, kak bude platila pšenica, hrž ili ječmen.

Ako je naprimer potlam tak zločesta pšenica, da za rēs nēje vrēdno delati, ima juša težak vu penezi zahtēvati svoju službu, razmi se, da to predi moraju sgovoriti, kak se žetva počne. Vu penezi gospodar na dan tuliko mora platiti, kak je to tam navadno.

Zakon tak govori, da ako je silje zločesto, onda je gospodar to kvaren i težačkom vu gotovi penezi mora službu platiti. Vu ovim poslu zakon težaka brani. Istina

da to je veliki kvar gospodarom, ali i to je istina, da sčesa bude težak clovek zivel, ako tuliko nemore zaslužiti, kak vre se težako na dan plati vu penezi. Ravno zato nišči se nesme prebojati, da kontrakta sad podpše. Zakon gleda, da siromak težak clovek ne bude kvaren.

Sčeva je lēpa i kak se sad popolju vidi i kaže, letos dobro žetvu budemo imali, Bormeš svaki si to želi i daj Bog, da se nam ova želja jedanput spuni.

Samo još tuliko vu ovom poslu, da kontrakt se navēk pred občinskim poglavarstvom mora napraviti i tam podpisati.

Krvne vuši po drevjo.

Jabučno ili hruškovno drevje neima vekašega neprijatelja i vekašo nevoiju, kak je krvnavuš. Po nesterim drevju se tuliko ove nesnaže zapova, da siromaško drevju za malo vreme se mora sdojti, ako clovek se sam nežari napomoć. Proti ovi stvari iiliti nevoilji se onda moramo najbolje braniti, doklam drevje listje ne dobi, dakle po zimi i rano naprotulelje. Sad je ravno za ov posel vreme i marljiv gospodar, ako to vu svojim sadovnjaku spazi, ne bude dopustil, da se još dalje rezširjava, neg skim predi tršil se bude, da to svojega sadovnjaka do zadaje znahe vun sfonda.

Kak moći spoznati, da na drevju su krvne vuši? Na takvim drevju gde se je ova nesnaža zapovala, sdeka je videli kak snēg bēle kodele. To je gotovo znamenje, da na drevju su krvne vuši. Na listju i na zdriavi

Mikola Geza — kanonir.

Kutnyak Marton,

— Hej! ljudi božp, čujte zavolju svetoga Abrahama cudno, veselu veliku novost Mikola Geza kanonir!

Kak blisk se je razletela po gradu ova vest, i tak došla do mojih tastnih vuh. Juj! kak sem se strašil, ravno sem bil na lestvici visoko pri pilfondi, na kojoj sem bas svršaval jedno dugotrajno — umjetno (gledi! gledi! samohvalat) delo, kad jeden od našega čeha otvori vrata na salonu, i z velikom hababukom nutri ovak zakriči.

— Kaj? — sem zabezekjeno pitaj ja, i pri tom se nagnul po lestvici naprē, kak da nebi dobro čul, ali tristošestdeset črnih gavranov, lojtra mi je bila bolje znatiželjna, jer tak se je nagnula naprē, da sem nazadnje hoćes, ali nećes, z strašnom praskanjem doletel z njoj skupa iz visokoga na trdotlo.

Kak se hitro sve na svētu premenja, stokrat istinito je ono prireće: »stalnosti svet nēmo!« Kak da bi se blisnilo, i već smo obveda sedela na tlu, ja i lojtra. Lojtra zalostno spotucena na tri komade, a ja

čudno, i grdo gledēci, kak da bi ravno goristal iz groba:

— Strēla! Kaj se je ve zgodilo? aha vre znam — Mikola Gēza regrut! kanonir! — hodiča svoga to neverjem — to nemre biti . . . ali stanimo se . . . ide pomali . . . uh moja noga — boli! — Viš ga, viš, lestvica se je brš malo bolje pobila kak ja. Sirota, potrla si je nogu namesto mene spametno, sve spametno je bilo. Kaj spametno, hurmastoca sve . . . bedastoća . . . ali čekaj Gēza, ti si kriv svemu! Istina je, da si kanonir, onda sem ti ve ja tvoj prorok, velim prorok sem ti! Sve vraže comprnije skup zavovem, in se z njimi navalim na te: znaš slabo znamenje, jako slabo znamenje, ali se ti u vremenu tvojega soldačtva dogodi velika nesreća, ali pak budeš moral umreti u boju od ruskoga meča, nekaj bude, drugač se zasegurno nebi pod menom stara lojtra oživila, i nebi me hitila z sebe, i nebi si potrla vu svoji grozni žalosti nogu.

Stal sem se. Naši šegriti su vu takvom delu spretni, i dobro izvućeni, jeden koji pazi na takvo pripćenje, falate lestvice skup spobere, i na mesto ovih donese jednu novu lojtra, a ja, kak da se mi nikaj nebi zgodilo, žurno odplazim na nju.

Dojde gazda, čudno! namesto, da bi zaluvaj nad menom, javče za lestvicu, i britko brše z nogom po podu farbu, se je po njem razlejala iz mojega lončeka.

Kaj si mislite, da sem mu Bog zna kak veliku nesreću natimil.

Kaj bi! — Za lestvicu je to bila odsuda, jer k zadjemu se je na nju tak i tak drugi ne ufal spraviti kak ja, tak se je nevarno zibala sm pak tam, a k tomu je kak sem čul, najmenje toliko mogla biti stara, kak nje gospodar, najmenje okoli pol sto let.

Velim, kak se sve na svētu hitro spremeni, mine pet minut, i delo ide na dalje kak da se nikaj nebi zgodilo. Jeden — on koj je donesol onu vēst o Gezi — pripovedavle.

Po izpovedu onoga sem bil do kraja preuverjen, da je zaistino Gēza regrut. Tko bi si to mislil? Najveću želju sem imel, čim predi se ziti z njim, da ga barem popitam, gde je nastavljena njegova pukovnija?

Gda sem na večer dimo išel, je stal tam pri lesi, sav vu narodni boji, okolo njega sve puno dečkov. Naravno tam sem išel k njemu, i stepel ga moćno za ruku:

kori to nigdar nenajdemu. Tam se zapova napredji, gde je drvo ne zdravo, dakle tam, gde jedno sibu ili kitu odrézemo i mesto gde je rana ne zamažemo s vojskom. Po leti ako ovi belu kodelu doli s pušemo, onda stopram vidimo, da odpoda vnožina vuših živi. Ako sad sprstom ili skakvom drčvom prelisnemo ovu mestu, prst ili palčka odmah kervava postane, znamenje da su to krvne vuši. Proti tomu se je tak moći napježi braniti, da takvo kitu odmah stiba odrézemo, da se vuši ne reztepeju i odmah na ogeju litimo. Jako je treba paziti, da niti jedna neopadne doli, jerbo od ove jedne se opet vnožina more zapovati. Ako pak je drvo već svespošud puno toga, najbolje je celo drvo podkopati i skuriti.

Nekoje drvo po stebli i po kitju ima vuši, ako je za drvo kvar jerbo morebiti je još mlado, onda vraćiti moramo. To pak se tak dela, da rane čisto posnažimo i tak zvanom petroleumemulziom namažemo. Od toga mazila vuši pokrepaju i više na onu mestu nejdeju. K tomu pak petroleumemulzia nikaj neškodi drvi, kak naprimer »peklenska mašca,« ili utje. Ako stēm namaže mo drvo, moremo se nadjati, da se posuši.

Petroleumemulzio ovak delamo: vu jedan liter vode na drobne falačke narežemo 10 dekht prostoga sopona i to denemo kuhat. Kad se je već dobro zavrelo, k koj vlijeemo dva litrov mlaćnoga petroleumu. Sad ovu zmješano dugovanje doklam je još toplo s jednom luknjastom žicom tak dugo mešamo, doklam je kak moćnjak. Kad hoćemo ovu vručavo nucat i drevje stēm mazati, još je potrebno 4-5 litrov mlaćne vode nuter vlejati.

Mazati je samo stakvim pemzlnom smeti, koj na celo rano odmah more emulzio dati, da se vuši doli ne zrulju i tak dalje se nerezjavajavo. Da smo već jedanput stēm gotov, rane još i skatranom (kolomaz) namažemo, da već nikakva oskvarna stvar drvo nebanljuje. Ov posel na nikakvi način nesmemo zamoditi, jerbo drugač nam je celo delo pot kvar odšlo. Za osem, deset

danov opet previziteramo drevje i ako bi još negdi našli krvne vuši ravno na takvi način je potrebno fondati, kak smo to sad spisali.

Staro drevje ako je za vušilo, bez milošči moramo vun skopati. Kad čepimo marljivo je treba paziti, da stakvoga vrta ili sadovnjaka nedonesemo šibice, vu kojemu s krme vuši, jerbo drugač si to pleme samu vtlemelimo vu svoj sadovnjak. Jesu takvi školski ili občinski vrta gde su već vuši na korenje dosle. Tam je najbolje odkopati cempere i s petroleumemulziom oko spolejemo, potlam pak vapnenoga praha popisplemo na korenje i opet nazat zaravnamo zemlju.

Nėje smeti stēm čekati, jerbo lahko se prepeli, da i najlepši sadovnjaki se uništiju, ako krvna vuš se zaplodi i mirno se rezširjava. Zato svaki gazda naj za vremena spogledne drevje i ako to nevolju najde vu sadovnjaku, odmah se napobrin, da s fondati i drevje si obrani.

K tomu pak i zakon strogo zahteva, da svaki pod ferhom kaštige mora krvne vuši fondati i gde je najde, tam odmah uništiti.

Pčelarstvo. Protuljetni posel.

(Dalje)

Kada posli zime nastanu lepi topli dani i pčelice počneju iz letati vun iz košnice da se oćistiju. Onda svaki marljivi pčelar mora svojega posla započeti.

Mora naj prije sve mrtve pčelje iz pod košnice vun znesti i čisto posnažiti. Osobito kaj je bilo sada. Jer se krovovo dugu i ljutu zimu vu nekoji košnicaj med skradnjem setjem i dosta ljeda od vlage napravilo tak daje iz pod nekotjih košov voda tekla kada se je on ljeđrazta bil a i vno go setja se je od toga zplesne velo. Ovakovo pljesnevo setje nesme pod nikakov način vu košnicaj ostati. Jer takovo pčelje neću obsćebati a niti maćca neće vu takove stanice jajca nesti. Daklje takovo setje moramo vun zvezati. Kaj se pako podvezavanja-

liće toje pčelarom prostokošnicarom nikak ne moguće dopovedati, oni samo svoje pčelce do križov podvezavaju.

Kak sem već videl nekoje kaj su i mlado ljego vun zrezali. To je veljika bedastoća stēm si veljikoga kvara delaju, vun zrezati se mora samo trolovsko setje i ono koje je plesnivo, a ljepo radiljičko setje se mora sve ostaviti, kajti pčelje vno go posla imaju dok setje napraviju i puno meda vu tom vremenu potrošiju.

Na dalje pako, morali je pčelce dobro pregledjati kojem je treba jesti dati. Jer vno gomu pčelaru više pčelcov pogine na protuletje nego v zimi. Kada pčelje vun ideju onda više meda potrošiju kak po zimi.

Nekoji misljiju da pčelje meda nosiju kada na nogicaj cvetnoga praha donasaju pak zato je niti hraniti nećuju a toje ne istina, one bez meda nemreju napašu izljetati niti suhoga cvetnoga praha na noge nabrati nemreju, nego iz slinami od meda kajti tēsto napraviju i tak si na nogice priljepiju i vu košnice donasaju da si stēm mlado ljego hraniju. Daklje koje pčelce treba hraniti to moramo svakako pod večer obaviti.

I vu jutro opet onu posudu vu kojoj smo jesti dali vun zeti da si tudjice ne dovzbimo. Najbolje je dati meda, ako njega nēmamo moremo i z cukorom hraniti jedno kilo cukora i poldrugi ljtter vode skupaj s kuhati i to njim podvećer toplo ali ne vručće dati i to mora z narežanom slamom biti pokrito da se pčele ne potopiju. Ovo se moramo dobro na pameti imati i svoje pčelice koje su nam se nakon ove duge i ljute zime žive i zdrave protuljetja sćakalja marljivo hraniti ako oćemo da nam pčelarstvo bude napredovalo i kada dojde vreme zato posel ljepo hasen donasalo. Daklje z Bogom Dragi Pčelari dok se opet budemo dalje o tom razgovarjali.

Budite mi zdravi!

Mustać Simon
Pčelar.
Muraszentmária.

— Zdravo Gēza! onda kak je bilo? kak je ne bilo?

Tak je bilo: — začne pripovedavati Gēza, — nutri dojdem pod meru, doktor me po strani pogledne i zapita: kaj mi je za meštraju? Ja mu povem, na ovo zakrici: ruke gor! ruke dol! laugh! marš k stolu! Po ovom pak me — da ga nigdar nebi već videl — tak vritne v zadnju stran, »zati a kulja faját!« da sem s stolom skup dalec vu treći kut odletel! —

Kasna noć je bila, kada sem se mogel pospraviti od njega dalje. Pripovedaval je, pak se opet smejal, z rećom vesel je bil, kak nikada prije. Još sem mu rek: Gēza! zutra je nedelja, pri »Pisanom metulju« se najdema. Lahku noć! — i odisel je.

Gēza je od one nesrećne vožnje lani po leti, nikam ne išel van iz grada, na železnicu si je za več svēt ne ufal sest, a poleg ženske — kak si je obećal, se već nigdar ne bude sel nigdi.

Delat je marljivo, i ktepala sada na dvo-ru, sada u verštat, i si gda-gda zafučkal, zapopēval i zahuškal, da je bilo veselje za slušati. Sada ovu zadnju zimu se mi je pod jednom tužil, da mu je strašno dugi

čas. Mislil si je, i mislil, da kak bi se toga klepanja rešil za nekoliko vremena, kad mu na pamet padne soldačija.

Istina, da je još ne spunil dvadeseto leto, i da je bolje šantava, bolje v jednokraj hodil, kak bi bilo treba, se je zato podjednom nadal, da ga obsudiju k soldatom vu kasarne. Bilo videti moćne postave, a k tomu je nekaj čul o novom zakonu Auffenberga, to ga je tolažilo i zasipavalo s željani.

I koga se je ne nadjal njegov otec, koga se je ne nadjala, njegova mati, i kaj sem si ja nigdar ne ufal umšiti, se je zgodilo. Mikola Gēza je bil potvrđen kanonikom.

Drugi dan, dan božji, nedelja. Popoldan smo se s Gēzom našli pri »Pisanom metulju« Tam mi je povedal, da je njegov regiment u Šomorji negdi v tolovskim orsagu, kam mora v jesen odit. — Još mi je povedal, da je dečkov ostalo za kusarne ravno toliko, koliko lani. (Onda kaj se tice naše čakovačke stelingke, izmed onih 947 dečkov, njih najmenje svikak oćsmsto mora biti potvrđenih).

Spominali smo se po ovom od svega

na svētu, pak, se zabavljali, da sem na svoju nogu i na comprnije skoro čisto pozabil.

Kasno je bilo več, kad smo išli proti domu, mislim bilo je okolo jedeevajste vure, valice su bile većinomaz prazne.

Došli smo svaki na svoj dom. — On odide nad lesu nutri vu radionicu, a ja si zaspano išcem po žepih kluča od velikih vrata. Nazadnje ga najdem, otvorim vrata i odidem vu sobu. Baš sem se pokrill s poplonom i puhnul lampu, kad netko strašno mojega obloka stepe, sprva sem si mislil, da je potres, a na ovo mi je padnulo vu glavu, da netko mora biti, kojemu se je nekaj dogodilo.

Čemerno i znatižljivo zlēzem, otvorim obloka i pokuknem van. Tko je bil? Nitko drugi kak Mikola Gēza. Čemerno sem ga pitaj, kaj još hoće? A on se jedanput oblezne, i taki po ovom se mu obraz na srd napravi, dalec od sebe plune, i gledēći nad oblok po sobi hripavo reće:

— »Aztán te! megint be ne irj ám mindent abba a murakózi ujságba, mert meggyomrozlak!

Zlati križec i priznanje ministra.

Još ne se dogodilo u Csáktornya varašu niti pak u celom Medjmurju dabi tak lepa i duševna svečanost bila, kak je minuci tjeđen v sreću predpoda na varaških bižah se držala. Dva vrédni i posteni navučitelj Csáktornya varaša su ov dan dobili svoju zasluženu nagradu. Najmore Polyák Mátyás, Csáktornya varaša orsackih skolah direktor ov dan je dobio od našega mudroga kralja poslani zlati križec v ime toga, da je četerdeset i pet lét služil, varaša i celoga orsaga, kakti navučitelj navek v postenju. Takodjer i Mencsey Károly direktor, koj je v ovim teskim poslu četerdeset lét obavil, zahvalni list je dobio od kultusministra.

Svečanost se okolo desete vure započela. Varaška dvarana je premala bila za sve one, koji su na svečanosti na očini bili. Tam, su bili svi varaški poglavari, svi učitelji, svi sudci, svećeniki, gospođe i sjednom recjom, koj samo malo pozna naše verne nagradjanike svaki je tam bil.

Da skim sjajna bude svečanost, došel je k nam sam varmegjinski főispán, dr. Balás Béla, da sam svojom rukom i lepim govorom more prék dati od presvetloga kralja poslano nagradu, zlati križec, Polyák Mátyás direktoru. Vu krasnim govoru dokazal je főispán, da zaslužena plaća nigdar nezostane. Mokre su bile oči svakomu, kad je főispán sradosstjom nazdravil nagradjanika i želim mu, da još vnogo lét vu zdravju vu postenju i vu radosti more ov svet živet.

Sad je pred stol stal kraljski nadzornik Sirmai Miksa, koj je opet svétu naglas dal, da ne se je Magjarskoga orsaga kultus minister spozabil svrhu Mencsey Károly učitelja, koj je četerdeset lét vnogo prerpel s malom decicom, da je navči, kak treba vu svétu živet i svoju domovinu poštuvali. Vu uzvišenim govoru je nadělil nagradjanika s onom najvišešom zahvalnostjom, koju je minister pojim poslal, da dalje služi s celom radostjom onu magjarsku kulturu, koju je on i njegov drug vu tak teskim položaju pred četerdeseti létmi vu Csáktornya varašu započel i potlam zatemljili to tak, da denes se nenajde jeden človek vu varašu, koj svoje domovine jezik nebi govoril ili razmil.

Došli su pajađasi, došli su vuceniki, da i oni s jednom kiticom podeliju svoje negdašnje učitelje. Pozdravili su nje i varaški poglavari, kotarski sudec i. t. d. i drhtalo nam je srdce, kad su nagradjaniki jeden za drugim suzatamili očima plačuć se zahvaljili na daru, kojega su ne zahtevali, kojega su ne iskali, jerbo, kak su to obedva sgovorili, da to njeje zaslug, ako su marljivo i pušeno svoju službu tak dugo vremena zveršavali.

I mi smo dužni kakti njihovi vuceniki i ovoga lépoga Medjmurja deca, da jim zahvalujemo na onim terpenju, kojega su oni tak radi nosili prama nam i na onemi navuci skojem su oni naše Medjmurje i naš narod navék vu svakim položaju tak lépo navučali.

Bog jim je dopustil, da skorom pol stotine lét su obavili vu ovoj nezahvalnoj službi. Sad pak mi prosimo Boga, neaj jim dopusti još vnogo lét živeti svoj zasluženi mir. Živiti još dugo lét, vi ste postigli onu, kaj mi hoćemo postiči, tojest tak lépim lét vu življenju od Boga, mir i ljubav od bližnjih.

Bog vas pozivi!

KAJ JE NOVOGA ?

— **Bomba.** Nekojim se čudno bude vidlo, da opet od ove strahovitne stvari pišemo. Još su ne vlovili one, koji su Miklósay biskupa steli stom nesrećnom stvarjom iz svéta spraviti, već opet dobimu glasa, da sad su već podrugoc fumeiskoga predsednika s bombom ubiti hoteli. Već pred petmi tjeđni je dobil predsednik lista, vu kojem su se mu zagrozili, da ako je prva bomba svoju službu ne sveršila, druga već bude. Vpondejek ponóči su hitili na predstojnikovu palacu bombu. Bomba je silno eksploderala, ali vender vu stanju je nikakov kvar ne napravila, jerbo poleg stroge straže tak sdaška su ju hitili, da je ne mogla do stanja dojti, neg vu vrtu se sprožila. Policija već vu rukah ima jednoga tajjana, koj je valual, da za veliku mitu je to napravil. Sve je povedal, ali policija svrhu oštre istrage za vezda još neće svétu vni dati što je sve vu ov grdi posel změšani.

— **Vilmoš pri našim krulju.** Iz Berlina pišeju, da Vilmoš pruski kralj prije bude iz Korfa otoka odišel, kak si je to predi vu svojim pogrimam odredil i ov tekući mesec 23 ga bude pohodil našega kralja vu Bescu ili vu Schönbrunu. Vilmoša ov put nebude službeni i ravno s bog toga nebudu nikakve parade. Vilmoš još on dan nazat odputuje vu Berlin.

— **Diaki i rekruti.** Vu Madridu se pripetilo, da letošnji rekruti po stari navadi su zahtevali od vekših skol diakov, da jim »aldomaša« platiju. Zvadašnji diaki ne su steli to prevoliti i svrhu toga velika bitka je nastala med jimi i med rekruti. Kad je već jeden diak mrtev ostal na lice mešta, došla je soldacka patrola, proti koji su se takodjer rekruti sbunili. Soldacka patrola je vu takvo silu došla, da je morala strelati. S med rekrutov je više mrtvih ostalo, vnogi pak su težko pležerani.

— **Koj je sedem zaklal.** Iz Nantesa telegrafiraju, da minuci tjeđen je bil sud svrhu Reduren kućasa, koj je vu svojem življenju već sedem ljudih zaklal. Pokedob tam nikoga na smrt neodsudijo, krvolok je petnajst lét teškoga rešta dobil.

— **Jeden zajec — 260 korun.** Stegh Henrik ókéri stanovnik zatužil je pred ujvidekskim kotarskim sudcu Šerer Andraša takodjer ókéri stanovnika, da je vu zabranjenm vremenu na ljudski vadasiji zajca strelil. Svedoki su valovali, da se to zaislinu dogodilo. Sudec je krivca 260 korun strofal. Šerer Andraš je drago pećenku jel. I okolo nas bi si jedni mogli premisliti, da za istinu je jeden zajec ne vrédne lépe — krave.

— **Nori soldat.** Uzbujen dogodjaj se pripetil minuci pondeljek v Bescu vu jedni kasarni. Fiala Vince pešički soldat hitro je obnorel. Zel je svoju pušku i nekoji magazin na ostroma nabith kugljih i stém je odišel doli na dvor. Tam je nabil pušku i počel se srelati. Nasreću néga bilo na dvoru nikoga i tak je vu človečjem životu kvar ne mogel napraviti. Kad je iz jednoga magazina kuglje postrélat, opet je nabil pušku. Sve skupa osemput je strelil. Steskoma su mu pušku zeli i nesrećnega dečka vu ludnicu spravili.

— **Srčba sbog vodje.** St. Lonski sudbeni stol je minuci tjeđen razpravu imel svrhu jednoga krvoloka. Zatuženi je bil Šimon farmen koj je zaklal Carroll zvanoga

živana, koj je jedni baudi vodja bil. Sudbeni stol je mentuval od kaštige Šmona. Kad je Šimon na vulicu došel, tam su ga već čekali zaklanoga Carrolla pajađasi i jeden Sang zvani krvolok prepričal ga s jednim nožom. Krvoloka pajađasi su nato počeli strelati i vu ovi změšavini živani su pobešli. Niti jednoga su ne mogli vloviti.

— **Kad se raduje kelner.** Vu jedno budimpeštinsku krčmu je zablodil Süllös János težak. Okolo njega se je smirum motal jeden kelner i smirun ga je obinjavil i raduval se mu stemi rečmi, da strahovitno je vesel, da vidi »János bácsija.« Kad je Süllös proti jutro platiti štel, spazil je, da mu stosedemdeset korun falt. Taki je nazlob zel na kelnera, kojega je na policiji prejavil. Policaji su našli peneze pre krivcu, koj je stem putom ne pervič pobral peneze od gostov.

— **Najbolše vračтво proti kašlju** i teskom dihanju, premuklosti, prsnih i vratnih bolesti te proti prehladi je jedan čáj ili *Teh*, koji se zove *Ramosa* a more se kupiti samo u apoteki »k zlatnomu angjelu« u Varaždinu. Jedan paklec košta samo 80 fitira. Gdo naruči samo i paklec, mora novce naprej poslati. Ako se naručiju 5 paklecov, onda apoteka sama plaća poštarinu. Gdo boluje na kašlju ili na kakovoj prsnoj povratnoj bolesti, neg si odmah naruči taj izveralni teh iz *Apoteke »k zlatnomu angjelu« u Varaždinu.*

— **Ključ vu kravi.** Zabavni dogodjaj se je pripetil poleg Makó varašu vu Földéak občini. Obćinski kassir, kad je svoj službeni posel zvršil vu kancelariji, odnesel je sobom od kasse ključa. Pod večer odišel je stalu, da kakti dober gazda pogledne marhu, kaj dela. Kak je od krave, do krave, išel i po jaslah roval, jedenput mu samo opadne vun ključ iz zepa ravno med senu. Krava je zahamuula i seno s ključom skip poždrila. Kassir je odmah prejavil obćinskomu poglavarstvu, kaj se je s njim pripetilo. Poglavarstvo je odredilo; da dan i noć mora jeden poglavar na kravu paziti, morebiti dojde ključ na svét. Čekali su, čekali ali zabada, ključ je ne došel na svello. Sad su vu kravu svakojačko vračтво vlévati, ali ključ se neda vun. Kravu budu brčsas operérati morali, ako hoćeju, da ključa dobiju.

— **Na smrt obsudjeni oberleiti-** **mand.** Još pod balkanskim bojom su više officrov napazili, da s neprijateljom deržu, tojest da svakojačke tajne soldacke poste za dobre peneze prodaju rusom. Predi kaj se je Redl pukovnik strelil, vlovili su Jandrics Cedomil i Sandor brata, koji su obedva vu naši armadiji služili, kakti oberleiti-**mand.** Kad se je vun zislo njihovo izdajništvo, obedva su vlovili i vu strog rešt zaprli. Razmi se, da soldacka vlast dugo je tajila taj posel, ali kad se je Redl strelil skorom sve je bilo taki znati, kaj su ovi officri zagrešili. Najvekši grěh su napravili. Izdali su kraljestvo i celo armadiu. Sad je bil sud svrhu toga. Jandrics Cedomila su na galge obsudili, brata Šandora pak, kakti menjšega krivca na devetnajst lét rešta, kojega vu jednim festungo bude moral podnesti, ako tak dugo živ ostane. Ne su ovi »pomilovati, jerbo poleg njih na hiljada ljudstva bi skorom bilo pogubleno.

Gabona árak. — Clenna žitka.

mmázsa	1 m.-cent,	kor. fill.
Buza	Pšenica	21.50—
Rozs elsőrendű	Hr2	16.00—
Árpa	Ječmen	14.50—
Zab	Zob	14.50—
Kukoricza	Kuruza suha	14.00—
Fehér bab új	Grah beli	18.00—
Sárga bab	» žuti	16.00—
Vegyes bab	» změšan	16.00—
Kendermag	Konopljeno seme	18.00—
Lenmag	Len	20.00—
Tökmag	Koščice	22.00—
Bükköny	Grahorka	18.00—

Császfürdő Budapest. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmasrend tulajdona. Elsőrangú kénos hővizű radioaktív gyógyforrása; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, iszapborogatások, uszodák, külön hőlyegek és urak részére. Török-, kő- és márványfürdők; hőlég-, szénsavas- és villamos-vizfürdők. Fürdők kitűnő eredményel használatnak főleg csúszos bántalmakkal és idegbajok ellen. Ivó-kúra a légútszervek hurutos eseteiben és alatti pangásoknál. 200 kényelmes lakosztály. Szolid kezelés, jutányos árak. Gyógy- és zenéj. Prospektust ingyen és bérmentve küld. **AZ IGAZGATÓSÁG.**

Ön megtakarít

babkávét egy kis adag „Franck” hozzáadásával. — Ezen előny abban keresendő, hogy a „Valódi” Franck: a babkávét ízéhez az itt rendelkezésre álló összes pótlékok között a legjobban hasonlít.

mg em 80/96115

Kiadó lakás.

Árpád-u. 3. sz. ház I. emeletén egy három szoba, konyha stb. mellékhelyiségek-ből álló lakás

kiadó

UGYANOTT FÖLDSZINT IRODAHELYISÉGNEK ALKALMAS 2 SZOBA KIADÓ.

Rövebbet lapunk kiadóhivatalában.

72/914. sz. véghr.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881 évi LX. t.-cz. 102. § a értelmében ezennel közölni teszi, hogy a perlaki kir. járá-bíró-ságnak 1913. évi V. 738/1. számú végzése követelkezésben W. L. Rez-ő csáktornyai ügyvéd által képviselt Csáktornyai lakareg-pénztár r.-t. javára 568 K s jár. erejéig 1914. évi január hó 17-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le és fölül foglalt és 1020 kor-ra becsült következő ingóságok, u. m. pajtak, kancaló, szekér, kiskocsi kula, kas, ól stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a perlaki kir. járás-bíró-ság 1913 ik évi V. 738/2. sz. végzése folytán 568 kor. lőkekövetelés, ennek 1913 évi szept. hó 18-ik napjától járó 5% kamatai 1/3% váltódíj és eddig összesen 108 K 55 f-ben bíróság már megállapított költségek erejéig Csehlakán alperesek lakásán leendő megtartására

1914. évi március hó 14-ik napjának d. e. 10 órája határidőül kütözetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-a értelmében készpénz-fizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adni. Ezen árverés az eddigi összes foglaltatók érdekében szintén megtartatni fog.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felül foglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltetik

Perlak, 1914. febr. 14.

849

HIRDETÉSEK

FELVÉTELNEK E LAP KIADÓHIVATALÁBAN

Értesítés.

Van szerencsém a m. t. hölgyközönség b. tudomására adni, hogy 1. hó 15-én Csáktornyan, az Apád-téren levő volt Mráz-léle helyiségben

női kalapdívat-termet

nyitok. Állandóan raktáron tartok mindennemű legdivatosabb női- és gyermekkalapot, kalapdíszot és kalapalkatrészeket.

Gyászkalapokat, továbbá javításokat és átalakításokat soronkívül, azonnal végzek.

Vidéki megrendelések postafordultával elintéztetnek.

Szíves pártfogást kérve, maradok

teljes tisztelettel

Hirschsohn Aranka

880 1-2

Progress

egészségügyi cigaretta hüvely és papír anconarcotice vattával ♦ Kapható: Fischel Fülöp (STRAUSZ SÁNDOR) papirkereskedésben Csáktornyan

Fischel Fülöp

Strausz Sándorkönyvnyomdája, könyvkötészete, könyv-, papir- és
írószerkereskedése, Csáktornyan

A legujabb gyorsajtókkal és segédgépekkel van felszerelve. Elvállal minden néven nevezendő könyvnyomdai munkákat, a legjutányosabb árak mellett. Könyvkötészetében mindennemű bekötések a legpontosabban és jutányosan készíttetnek el.

Iparos a kereskedő előfizetőink cégét
a rovásban díjmentesen
közöljük

Iparos és kereskedő előfizetőink névjegyzéke

Iparos a kereskedő előfizetőink cégét
a rovásban díjmentesen
közöljük

Bőrkereskedő: Mayer Testvérek Csáktornya Borbély és fodrász: Nádasdi Nándor Csáktornya Mik Szilárd Csáktornya Mézeskalácsos és vassgyertyaöntő: Tihanyi Mihály Damása Butorraktár: Horák Ödön (butor- és koporsóraktár) Csáktornya Hirschler Armin Varazdín Cipész: Kelemen Sándor, férfi és női cipész Csáktornya, városház épület Meskö Bálint Csáktornya Divatárúház: Liszt és Brodnyák Stridóvár	Eredeti Singer varrógépek: Singer Co. Csáktornya Árpád-utca Férfi szabó: Ivácsics Ignác Csáktornya Bedics Ferenc Csáktornya Fűszerkereskedés: Mayercsák Béla (kőszén, faşén, magvak és a »Műtrágyát Értékesítő-Szövetkezet« raktára Csáktornya Gráner Testvérek Csáktornya Mráz J. Csáktornya Deutsch Salamon Csáktornya Hirschsohn Henrik Csáktornya Stráhia Testvérek Csáktornya Deutsch Rezső Kiszabadska Toplák György Drávasiklós Kávéház: Hajas József Zrinyi kávéháza Csáktornya Földes Mór Royal kávéháza Csáktornya Deutsch Jenő Csáktornya	Kötélgyártó: Dornik Rezső Csáktornya Ófaragó és sir kőkészítő: Tersztönyák Bódog Csáktornya Mészáros: Antonovics József Csáktornya Órás- és ékszerész: Pollák Bernát Varazdín Pezsgőgyár: Muraközi Pezsgőgyár Csáktornya Pék: Petrics Viktor Csáktornya Petrics Ágoston Csáktornya Szállító és deszkakereskedő: Lóbi Mór és Fia Csáktornya Uri- és nőidivat, játék- és diszsműaru: Kelemen Béla Csáktornya Vaskereskedés: Beryák Károly utóda Csáktornya Bínder Károly Csáktornya Prostenik Gusztáv Csáktornya Fényképész: Ifj. Kovács István Csáktornya	Vendéglők: »A vasúthoz« Csáktornya Singer Salamou, Kiszabadska Só; tőry János Drávanagyfalu Novák József Drávanagyfalu Deutsch Adolf, nagyv. Drávaszárhely Kovács Mihály korcm. Drávaszárhely Leitmann Bálint Szentilona Fejlesztők András Budapest, VII., Klauzál-tér 13. Kozjak Mihály Kiszabadska Baumhack Rezső Szentilona Reiner János Petáneci savanyúviz központi raktár és szállítási vállalat Ligetfalva Vászonkereskedő: Szivonsek Antal Csáktornya

Könyv-, papir- és zeneműkereskedés, könyvnyomda, könyvkötészet: STRAUZS SÁNDOR Csáktornya

Csáktornyán, Wlassics Gyula (16)-
utca 21. számú emeletes „Szakonyi”

ház

a szénatérig kinyúló **nagy belsőség-
gel** együtt szabad kézből, jutányos
áron eladó. Felvilágosítást nyújt **Dr.
BRANDIEU SYLVIUS** orvos **Mur-
aszombat** (Vasmegye). Közvetítőt
keresek és eredmény esetén díjazom.

Vigyázz! :: Vendéglős urak!

Eladom Varázd-Topliczán levő
szépén és kitűnően, izléseesen be-
rendezett

Vendéglömet

lettér nélkül, mely áll 6 szoba,
konyha, éléskamara, tágas pince
vendéglő, jégverem, konyhakert
és fedett tekepályából. Venni
szándékozók forduljanak alul-
írott eladóhoz **Horga György**
Varázdin, Optujaska-utca 25. sz.

ÉRTESÍTÉS!

Tisztelettel bátorkodom alanti most érkezett nagy válaszi-
tétel árúimat a nb. hölgyközönség szives figyelmébe ajánlani

Tavaszi újdonságok: divat kosztüm, blúz szövetek, zefir-crepppek, vásznak, chiffonok stb.

Szükségletének beszerzése előtt tekintse meg raktáramat.
Elsőrendű bevásárlási forrásaim folytán elsőrendű árút igen
jutányos szabott áron adhatok.

Pontos és jó kiszolgálást biztosítva maradok teljes tisztelettel

GOLD FERENCZ

CSAKTORNYA ♦ PETŐFI-UTCZA

Hepp Ede, pekar Csáktornya

Rákóczi-utca híze broj 18. poleg Kraljevszoga suda.

Ima takaj trgovinu
od najbolje vrsti

vapna.

Koji treba za
zidanje, može ga
dobiti u svako doba
doma pri njemu uz naj-
falešu cieniu. Koji treba cieli
vagon dobi vapno čisto fal.

Tržim takaj razciepana
suha bukova drva i
lapora na vagu.

Újdonság!

Paganini hegedü-zongora

a legnehezebb hangversenydarabokat művésziiesen játsza.

UJDONSAG! Mozitulajonok! A gépész igen könnyen kezelheti a zenélő-
gépet és a képekhez való darabokat vászthatja. — Villamoszongorák, Orchestrionok,
Phonola, Ducanola, 700 koronától felfebb. — Zongorák, pianók, harmoniumok
olcsó áron, részletfizetésre, jótállás mellett.

Helyettesít egy egész zenekart.

Szállodák, kávéházak, vendéglők, éttermek részére pénzbedobással. — Rövid idő
alatt letörleszti önmagát.

SCHMIDT EDE CSAKTORNYA.

Szőlőoltvány!

Eladó a legjobb fajokban 1-ső oszt.
minőségben 1 és 2 évesek; továbbá dí-
erkt termő piros Delaware, valamint
Tokaj-Hogyaljai, gyökeres Ripária Por-
tális és kitűnő borok jutányos áron
kaphatók.

Molnár Mihály, abauj-
szántói lakosnál. Arjegyzék
ingyen!

Az Arpad-utca 3. sz. házban egy

nagy pincze

kiadó.

Bővebbet Strausz Sándor
könyvkereskedésében.

felséges ízű fehér vagy arany sárga csemege mézet

5 kg-os csinos posta-
dobozokban 10 K-ért
szállít bérmetve a

„MÉH” a magyar méhészek értékesítő szövetkezete,
Budapest, Váci-ut 108 af. Szakkérdésekben díjtalan felvilágosítás!

Árverési hirdetés.

Közhirre tétetik, hogy néhai Aranyos Julianna férj. Bartal Györgyné
és Brunner Gusztáv tulajdonát képező, Kerkaszentmiklóson lévő belsőség
a rajta levő 4 szobából és konyhából álló téglából épült lakház, összes gaz-
dasági melléképületekkel, úgy a hozzátartozó teleki 3 hold szántóföld,
a mezőn lévő 6 hold szántóföld, 3 hold szőlőföld, pincze és présházal, ka-
szálóval, 4 hold rét, legelő és erdőjog **toljó évi márczius 23-án déle-
lőtt 10 órakor nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek eladatik.**

CSÁKTORNYA-VIDÉKI TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, CSÁKTORNYÁN.

VAGYON.

Mérleg-számla 1913. december 31-én.

TEHER.

Lapszám		Korona	Lapszám		Korona		
85	Pénzkészlet	33344	65	1	Részvénytőke: teljesen befizetve	500000	—
86	Gíró követelés: az Osztrák-Magyar Banknál	5932	39	2	Tartalékalap	3200	—
87	Postatakarékpénztár	468	25	62	Leírások tartaléka	2000	—
14	Értékpapírok: 1912. XII/31-iki értékben	39128	—	76	Betétek	841435	86
	1913-ban vétel	804.75	—	81	Heti-betét-fizetég: a befizetések összege	56000	—
	vesztés	39932.75	—	82	Heti-betét-kamat tartalék: a befizetések kamatoztatása	3679	37
		2974.50	—	6	Lombard-kölcsön: az Osztrák-Magyar Banknál	3000	—
15	Intézeti ház: 1912. XII/31-iki folyósított átlag	96930.51	—	7	Átmenő-kamatok: egyenleg	18242	81
	1913-ban folyósított végkiigyezelítés	5813.96	—	84	Visszelszámítás	765856	—
	építkezési érték	102744.47	—	9	Fel nem vett osztalék	263	—
	értéksökkenítés címén leírás	1244.47	—	10	Duna-biztosító társaság	433	19
16	Irodai berendezés: könyvelési értékben	7559.60	—	64	Elszámolatlan pénzküldemények	657	63
	leírás a régi bútorzatnál	359.60	—	99	Kincstár: tévedésből le nem rótt tőke-kamat-adó-külömbözet	46707	06
78	Váltó: tárcában és visszelszámításban	1820161.50	—		Tiszta nyereség		
	leírás	1802	—				
88	Adóselvél: bekebelezett	163165.41	—				
	kezelt	38521	—				
96	Heti-betét-adóselvél	41930	—				
92	Bank-folyó-számla: visszelszámítói hitelezőknek	3329	08				
79	Váltó-órák: kinlevőség	392.84	—				
	behajthatatlanok leírása	47.49	—				
20	Előleg értékpapírra	270	—				
77	Bírói letétek	762	71				
21	Telefon-letét	50	—				
89	Fizetési előlegek	545	—				
90	Adósek: folyó-számlabeli megterhelések	17097.77	—				
	leírások	52	—				
	Intézeti ház tűzbiztosítása: 10 évre előre meg- fizetett díj	608.67	—				
	ebből az 1913-ra eső első részlet	60.87	—				
		2270275	16				
						2270275	15

VESZTESÉGEK.

Eredmény-számla 1913. december 31-én.

NYERESÉGEK.

Lapszám		Korona	Lapszám		Korona		
26	Állami adók	8051	34	74	Nyereség-áthozat az 1912. évről	242	19
27	Megyei adók	460	—	94	Adóselvél-kamatok	21437	86
28	Községi adók	2385	98	95	Váltó-kamatok	181730	59
29	Községi adó	184	60	43 44	Heti-betét-adóselvél kamatok	4510	59
30	Illetékek	201	78	47	Értékpapír-kamatok	1556	13
31	Betét-kamat-adó	4561	45	48	Értékpapír-kölcsöndíj	13	75
32	Heti-betét-kamat-adó	276	13	46	Részvény-átíratási-díjak	24	—
80	Betét-kamat	45614	54	45 58	Biztosítási ügynökségi és egyéb jutalék	312	32
34	Heti-betét-kamat	2761	19	53	Értékpapírra adott előlegek kamatja	13	40
93	Visszelszámítási kamat	66507	31	72	Házbérfővelem: az emelteli helyiségek bére és az intézeti helyiségek bérértéke	5000	—
89	Fizetések	15373	32				
37	Tiszteletdíjak	3754	—				
98	Költségek	5270	67				
39	Irodabér: a községtől birt helyiségek köteles bér- különbözete 1913-ra	200	—				
	az intézeti házban birt helyiségek évi bérértéke	3000	—				
40	Betegségélyező pénztári díjak	299	94				
54	Perköltségek	628	06				
91	Bizt. ügynökségi költségek	72	—				
55	Betűreca lopás ellen való biztosítás	235	88				
60	Árfolyam különbözet: az értékpapír tárcánál	974	50				
57	Leírások: az irodai berendezésből	359.60	—				
	az épület értékéből	1244.47	—				
	a váltó állományból	1601.05	—				
	egyéb kinlevőségekből	191.94	—				
	a „Magyar Pénztárszövetek Központi Hi- telbankja” 5000 K n. é. részvényeiből második részletül	2000	—				
68	Alapítási költség: a közig. bíróságig sikertelenül megfellebbezett részvénykibo- csajtási illeték-különbözet és kamatja	1364	30				
83	Szövetségi tagdíj	80	—				
71	Épület karbantartási költségek	438	83				
90	Intézeti épületek tűzkárbiztosítása	60	87				
	Tiszta nyereség	46707	08				
		214840	83				
						214840	83

I G A Z G A T Ó S Á G :

TÓTH ISTVÁN, nyug. tisztartó, ügyv. aligazgató. Tagok: ANTONOVICS JÓZSEF, vendéglős. DEUTSCH SALAMON, kereskedő. HAJAS JÓZSEF, szállodás.
HAJÓS FERENC dr., ügyv. o. gy. képv. HORVÁTH PÁL, városi pénztáros. ISOÓ VIKTOR dr., kir. közjegyző. KELEMEN IMRE, vendéglős.
KOLLARITS IMRE, körjegyző. LÖBL REZSŐ, kereskedő. PATAKY KÁLMÁN, polg. isk. igazgató. PETRICS IGNÁC, iparos. PLICHTA BÉLA, körjegyző.
WOLF BÉLA dr., orvos. FEJÉR JENŐ, főkönyvelő.

F E L Ü G Y E L Ő - B I Z O T T S Á G :

POLYÁK MÁTYÁS, áll. el. isk. igazgató, elnök. ZRÍNYI KÁROLY, áll. tanítóképző-int. igazgató, rendes tag. THORDAY JÁNOS, áll. el. isk. ig.-tanító, rendes tag.
POLESINSZKY EMIL, áll. el. isk. tanító, behívott póttag.

Nyomatott Fischel Fülöp (Strausz Sándor) könyvnyomdájában Csáktornyán.